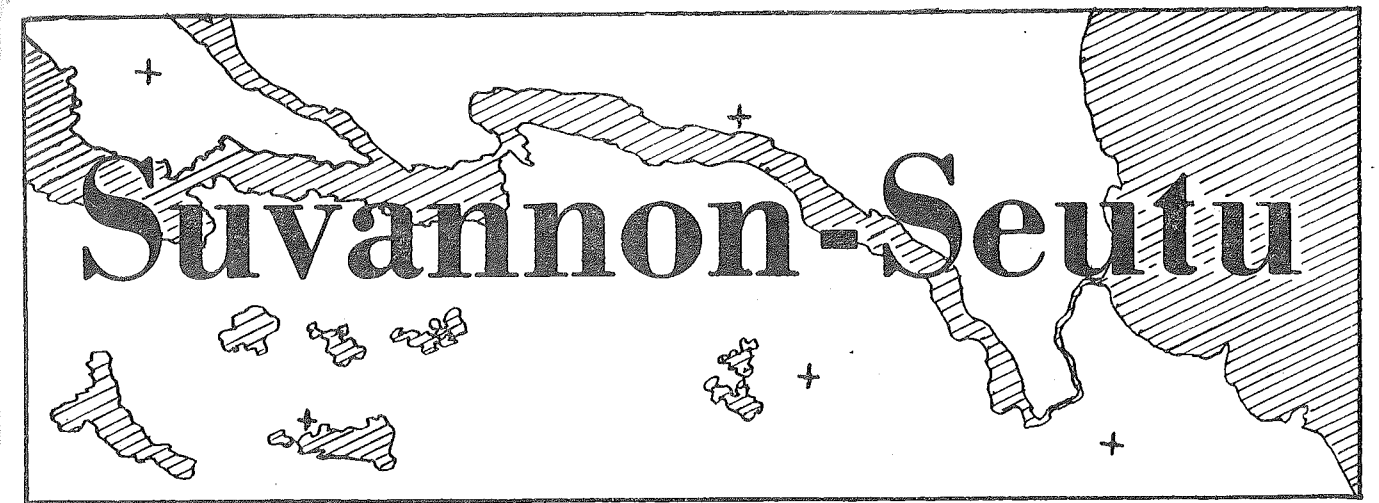

N:o 2 TOUKOKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

1961

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

Ystävän muistolle

Omistettu kirjailija A. Aavalle hänen kuolemansa 5-vuotispäivän johdosta.

Kirj. S. Ollikainen.

Oli henkesi herkkä aatoksiin,
syntyi kuvia kauniita — siellä.
Ne laulelit kansalle kuuluviin
ja ohjeiksi elämäntiellä.
Sinä maalaiseloä ihannoit,
sen valoisat puolet arvioit.

— — —
Kun katselit pellolla kyntäjää,
sinä arvasit astujan mielen.
Sinä tiesit, miksi hän viivähtää
saavuttaissansa veräjänpielen.
— Hän silmäili sarkoja mieteissään —
joko huomena pääsisi kylvämään.

— — —
Kevätvesien vellonta ihmiseen
aina vaikuttaa syvällisesti.
Kun rannalta katselit, tyveneen
näit sen talttuvan lopullisesti.
Kuitenkin kuohuista sävel soi:
»Elon pyörteitä kenkään ei välttää voi.»

Koivumäet kun syksyn kylmistä
sai keltaisen loisteen ylleen,
näille annoit sä laulusi hymistä,
kuin sulhanen lemmitylleen.
Aina sielusi syksyä ihannoi
ja laulusi useinkin syksylle soi.

— — —
Sua talviset hangetkin viehätti — niin
ja samoilu hongikoissa,
siellä etsit myös sointua säveliin
salometsien huminoissa.
Siellä herkkimmät tunnelmat henkesi sai,
siellä arjesta muodostui — sunnuntai.

— — —
Luojan luontoa rakastit, ihannoit,
se ilmenee lauluistasi.
Kaikista kauneimmin esiin toit
kotimaisemat — runoissasi.
Sen Suvanto-järven rantoineen
ja vaihteeksi Laatokan vellovan veen.

MUISTELMA V:LTA 1918.

Kun rikkui rajalla rauha,
soittelit sotaista virttä,
miesten mieliä terästit,
tu'it kansan tunnelmia.
Selostit sävelin selvin,
n.k on suora Suomen mieli,
tapa taaton tuonnohisen,
kansan ollessa kovilla,
vainovalkeiden edessä.

S I I S:

Kiitos kirjoitelmistasi,
runoistasi — runsas kiitos.
Samoin myös sanoista niistä,
varsin vanhoista, hyvistä.
mitä muistit murtehesta
Kalevalaisen Kannaksemme.
Harvemmin halusit niitä
liittää latuun laulujesi,
vaan silloin, kun sanan sijoitit,
oli sointu oivallinen.

SUNNUNTAIKSI

Kirj. Siimon

Kurita poikaasi, kun vielä toivoa on, ethän halunne hänen kuolemaansa. Teostansa tuntee jo poikasenkin, onko hänen menonsa puhdas ja oikea.

Sananlask.

Pyhästä raamatusta löydämme paljon viisauksia ja elämänohjeita, joista silloisena aikana, kun ne ovat kirjoitetut, tahi muistiin merkityt, tunettua elämän toimintaa varten. Sananlaskuissa niitä vilisemällä vilisee, tosin monet niistä useaan kertaan toistettuina ja muotoiltuina.

Kasvatukseen ja perhesuhteisiin, sekä ihmisten keskinäiseen kanssakäymiseen, nämä sananlaskujen ohjeet suurelta osalta kohdistuvat ja samalla ihmisen suhteissa Jumalaan, ihmisen korkeimpaan kaitsijaan ja opettajaan.

Kun nykyolosuhteiden valossa mieliskelee tuota yllä otsikossa olevaa ensimmäistä sananlaskua, ei voi olla toteamatta, että siinä annetun ohjeen kohdalla ollaan meidän päivinämmä lyöty paljon laimin, nuorisomme ja yhteiskuntamme turmioksi.

Varsinkin ns. sivistyneissä ja pääasiassa opillisesti sivistyneissä perheissä on usein lapset jätetty kasvamaan ja kehittymään ilman kotikasvatusta. On otettu sellainen näkemys, että lapsen luonteen on annettava kehittyä vapaasti hänen luontaisten taipumustensa mukaisesti ja sitten koulun on muokattava tästä VAPAASTA, villistä kakarasta ihminen ja mahdollisimman kelvollinen yhteiskunnan jäsen.

Tuloksia on jo nähty.

Meillä on vallalla tilastovillitys. Kaikista vähäpätöisistäkin asioista tehdään tilastoja miljoonasosa millimetrin ja prosentin tarkkuudella, mutta onko kukaan nähnyt yhtään osapuolistakaan tilastoa siitä, kuinka monta kelvollista kansalaista on nykyisin modernin kasvatuksen tuloksena saatu ja kuinka suuri

prosentti on suoranaisia hullutioita, joista ei ole iloa kasvattajille, koti ja koulu mukaan luettuna ja vielä vähemmän iloa sillä yhteiskunnalla, jonka piiriin he kuuluvat ja jonka on heistä huolehdittava vaikka pakopaidalla, viimekädessä.

Ehkä monella tilastojen laatijoilla on liian läheistä omakohtaista kokemusta kasvatusmetoodinsa tuloksista, joten tilastointeko ei miellytä? Tämä on vain oletamus, jonka ei suinkaan tarvitse olla täysin pätevä, sillä oletukset yleensä ovat ilmasta temmatut, vaikka tällä onkin tosiasioita, enemmän kuin hitusen verran, alkulähteenä.

"Kurita poikaasi, kun vielä toivoa on, ethän halunne hänen kuolemaansa." Vakavia sanoja, eikö totta? Tässä ei tarkoiteta kurittamista sen primitiivisemmässä muodossa, vaan valpasta valvontaa ja ohjausta, aina ja jatkuvasti jokainen päivä, niin kauan kuin suinkin toivoa on. Mutta onko sitten lakattava "kurituksesta", kun ei enään ole toivoa? Ei. Onhan tosin maailman aikana sattunut tapauksia, että toivottomassa tilanteessa vanhemmat kieltävät kelvottoman lapsensa, mutta eivät suinkaan sillä ole voineet siirtää vastuuta pois itseltään, sillä korkeimman tuomarin Jumalan edessä he ovat ainakin osasyllisiä.

"Ethän tahtone hänen kuolemaansa:" on käsiteltävä, että henkilö, jonka jo yhteiskunta katsoo kelvottomaksi ja menettelee hänen suhteensa sen mukaisesti on kuvaannollisesti ottaen kuollut omaisilleen, mutta silti niin katkera vainaja, että omaisista olisi mieluisempaa, jos hän olisi todella kuollut.

Sananlaskun kirjoittaja puhuu vain pojasta, sillä siihen aikaan, ja niissä maissa tytär ja yleensä nainen, ei kuulunut tavallaan näkyvään jäsenenä yhteiskuntaan ennen, kuin

hänestä tuli vaimo ja harvoin silloinkaan. Nykyään on toisin. Vapaassa yhteiskunnassa, jossa nainen on tasa-arvoinen sen jäsenenä, on hän, ja tahtoo olla, tasa-arvoinen sen saman yhteiskunnan paheissa. Siksi sama ohje, mikä on annettu pojan kasvatukseen on, ja täytyy olla, tarkoitettu toisenkin sukupuolen kasvatukseen.

"Teostansa tuntee jo poikasenkin." Tosiaan! Poikasetkin näyttävät pysyvän jo TEKIOIHIN. Ovathan he saaneet vapaasti kehittää luonnettaan ja täytyyhän kehityksestä olla näkyviä tuloksia.

Melkein jokainen viikko, joskus joka-toinen päivä, saamme kuulla radionutlisen, tai luemme sanomalehdestä selostuksen, kuinka nuori mies, tahi useampi sellainen yhdessä on yrittänyt ryöstää, tahi tehnyt sellaisen, sekä lisäksi monta muuta uutista, yhtä pöyristyttävää.

Havaitaanko siellä jo viimein, missä on torkuttu nuorison ohjaukseen nähden, vai annetaanko vielä ja yhäti edelleen väärän katsantokannan sumun pimittää todelliset näköalat

Se, mitä tämän kirjoituksen alkupuolella on sanottu ns. sivistyneistä perheistä, kaipaa pienen selvennyksen. Kyllä meillä myöskin työläisperheissä kannatetaan lapsen luonteen vapaata kehittymistä, mutta tällä tarkoituksellisesti pyritään kasvattamaan yhteiskuntaa mullistavia aineksia, mikä näkökanta yhteiskunnan säilymisen kannalta on väärä, tarkoituksellisesti. Sivistyneissä perheissä on tarkoitus vapaalla luonteenkehityksellä kasvattaa yhteiskuntaa koossapitävää aineistoa, mutta tämä näkökanta on väärä siksi, että tulos on väärin arvioitu, koska sama kasvatusmetoodi voi tuottaa vain samanlaisen tuloksen. Samasta viljasta, samanlaisella hoidolla ja muokkauksella, tulee samanlaista satoa, olipa kylväjä ja muokkaaja kuka ja mistä yhteiskuntaluokasta tahansa.

Er. P. 6 JA TALVISOTA

Muistelmateos kannakselaispataljoonan vaiheista

Everstiluutnantti, kirjailija evp. Paavo Susitaival on parastaikaa haastattelukierroksella talvisodanaikaisen Er. P. 6:n aseveljien keskuudessa kootakseen mahdollisimman tarkoin talteen miehistön henkilökohtaiset muistelmat eri yksikköjen vaiheista.

Ajatus muistelmien kokoamisesta teosta varten heräsi jo Er. P. 6:n Keljan valtauksen vuosijuhlissa 27. 12. -55, jolloin myös valittiin toimikunta asiaa eteenpäin viemään. Pataljoonan komentaja evl. Oiva Saarelainen lupautui kirjoittamaan teoksen. Tuoni tempaisi hänet pois kesken kaiken ja suunnitelma näytti jäävän vaille toteuttajaansa. Toimikunnan sihteerin everstiluutnantti H. Virtasen ponnekas toiminta pelasti teoksen jäämästä pöytälaatikkoon. Hänen pyynnöstään kirjailija Susitaival lupautui suorittamaan kirjoitustyön. Teoksen painatusta varten on saatu rahallista tukea paitsi aseveljien keskuudessa suoritetusta keräyksestä myös Sakkolan, Räisälän, Käkisalmen ja Kaukolan pitäjien perinteitä vaalivilta säätiöiltä. Er. P. 6. oli koottu noiden pitäjien miehistä.

E. N.

ELÄMME AINA TOIVOSSA

Kirj. N. Kiiski.

Kukapa meistä ei muistaisi monesti lausautaneensa tuon tutun ajatelman: "Toivossa on hyvä elää." Tällä tavoin ajattelemme usein oman itsemme kohdalla, toisinaan kun pyrimme näin sanoen lohduttamaan ja kannustamaan omaisiamme tai kanssaihmissämme. Voimme olla yksimielisiä siitä, että tuohon lauseeseen sisältyvä ajatus on todellakin vaikuttava, jopa erinomainen elämän ohje. Keltä puuttuu toivomisen taito, häneltä puuttuu paljon.

Muistan lukeneeni jostain kirjasta tai lehdestä erään ajattelijan

sanomana seuraavan, ehkä hyvinkin rohkealta tuntuva väittämän: 'Ihminen saa kaikkea mitä hän toivoo', lisäten siihen kuitenkin: "mutta on osattava toivoa". Mitä hän tuo ajattelija oikein tarkoitti tällä? Ei suinkaan mitään yliluonnollista toivomisen taitoa? Kaiketi-kaan ei mitään muuta kuin että ei pidä toivoa liikoja, ei odotella mahdottomia tapahtuvaksi. Sattuuhän niin usein, että ihminen asettaa päämääränsä liian korkealle, kohdistaa toivomuksensa johonkin saavuttamattomaan, jota ei pysty käsittämään saavuttamattomaksi. Ja

jos sitten nuo liian korkealle tähdätyt toiveet eivät täytykään, vaikka kuinka odottaisi, taikka mitä tekisi asian auttamiseksi, niin silloin havaitaan, etteihän tämä toivossa eläminen tuottanutkaan mitään hyvää, vaan mielipahaa, toivottomuutta.

Mutta normaalin elämänasenteen omaava ihminen yleensä osaakin toivoa oikein, osaa luonnollisella tavalla elää toivossa. Onhan niin paljon aiheita ja asioita, joiden toteuttamista voi toivoa, olkootpa ne vaikka pieniä tai vaatimattomia. Hyvin tuttuja ovat esimerkiksi aja-

Kannaksen miehiä aseistamassa

Jatkoa viime helmikuun numeroon.

Vaununi ikkunasta oli hyvä näköala ratapihalle, jossa usein näin lastattavan vaunuihin Raudun taaloista ryöstettyä tavaraa Pietariin vietäväksi. Eräänä päivänä korvennettiin ratapihalla suuri joukko maanviljelijä Klosnerin sikoja sekä joukko lehmii teurastettiin ja lastattiin Pietariin menevään junaan.

Maaliskuun alkupäivinä alettiin käydä Raudun asemalla erittäin kiihkeitä taisteluja. Yöt ja päivät kuului alituinen tykkien jyske ja pienempien tuliaseiden rätinä.

Maaliskuun 7 p:nä vietiin meidät kaikki vangit esikuntaan, missä kovasti uhkaillen toimitettiin kuulus-

tukset: Olisipa huomenna tai ylihuomenna kaunis ilma, niin lähdettäisiin sinne tai sinne. Olisi erinomainen asia, kun osaisi olla tyytyväinen. Kunpa saisi elää terveenä. Eivätköhän nuo rahat kuitenkin riittäne, kun eletään oikein säästävääisesti. Ja niin edespäin. Tämän tapaiset ovat aivan luonnollisia, jotka päivä toistuvia, inhimillisiä toivomuksia.

Mahdottomia, luonnottomia toivomuksia harrastaa taas se, joka esim. ostaa arpoja, toivoen jopa uskoen siten voittavansa suuria omaisuuksia. Jos sitten ei voittoja satukaan tulemaan ensimmäisellä eikä seuraavillakaan kerroilla, ostaa vaan jatkuvasti arpoja. Hän ei osaa toivoa oikein. Voidaan sanoa, että hän toivoo liikoja. Se on jo melkein kuin toivoisi tavoittavansa kuun taivaalta. Voihan sellaista haaveilla, mutta ei todella toivoa. Joku taas saattaa toivoa itsellensä onnea missä muodossa hyvänsä vain kädet ristissä istuen. Hänekään ei osaa toivoa oikein. "Ei makaa-

telu. Asemahuoneessa komennettiin meidät sitten kahteen 10 miehiseen riviin ja vietiin riveissä marssien takaisin vankivaunuum. Maaliskuun 8 päivän illana vaunumme vietiin jälleen Pietariin ja sieltä seuraavana yönä Viipuriin. Siellä, etsivässä osastossa meidät sijoitettiin eri koppeihin ja minä sain koppitoverikseni kaksi Venäjänsaaren retkellä vangiksi joutunutta Sakkolan poikaa, joiden kanssa kotipuolen asioista keskustellen kului aika rätöisästi. Eräänä päivänä toi yksi kaupunkilainen neitonen koppiimme kahvia ja ihmetteli, miksi vaatteni ovat noin kovin likaiset? Kerroin hänelle seikkailuistani ja seuraavalla kerralla

van kissan suuhun juokse hiiri", sanotaan sananlaskussakin.

Sellainen ihminen, joka toivoo saavansa vaikkapa oman asunnon ja alkaa säästää sitä varten rahaa, luottaa omaan kätevyYTEensä rakennustyössä, hän osaa toivoa oikealla tavalla. Näin menetellen ovat erittäin suuret mahdollisuudet toiveitten toteutumiselle. Tämän tapaiseen toivomukseen on osattu liittää lisäksi vielä vanha, viisas neuvon: "Oma apu paras apu".

Mitä siis toivommeekin, noudatokaamme ohjetta: "on osattava toivoa". Valitessamme toivomuksien kohteiksi ja päämääriksi sellaisia toiveita, joiden saavuttaminen liikkuu mahdollisuuksien rajoissa, silloin eivät toiveajatuksemme ole hakoteillä, vaan oikeilla jäljillä.

Lopuksi eräs hyvinkin paikkansa pitävä ajatus, jonka olen jostain lukenut, vai onko se muuten kehkeytynyt mielessäni:

Tottumus katsella elämää toivoen ja valoisin mielin on arvokkaampi kuin sata vuotta.

luonamme käydessään toi hän minulle puhtaat alusvaatteet.

Maaliskuun 12 p:nä oli jälleen tutkinto, jolloin molemmat koppitoverini laskettiin vapaaksi ja minulle ilmoitettiin, että asiani käsitellään vallankumousoikeudessa. 20 p:nä maaliskuuta siirrettiin minut ns. siveysoastoon puolelle, jossa olivat kopit vähän siistimmät ja 27 p:nä jouduin vallankumousoikeuden eteen.

Oikeuden puheenjohtajan esittämisiin syytöksiin vastailin harkiten ja lopulta kysyin: missä ovat komissario Palmulle jättämäni rahat? Kun Palmu kutsuttiin sisään myönsi hän ottaneensa vastaan rahaa 27.000:— markkaa ja 5.600:— ruplaa, hevoseni valjaineen sekä yhden brouningin, mitkä kaikki oli muka pidätetty vallankumousrahastoon. Asiani käsitely lykättiin huhtikuun 15 p:nä ja minut sijoitettiin ruotsalaiselle lyseolle, jossa olosuhteet olivat melko tyydyttävät. Asiaani ei kuitenkaan otettu määräaikana käsiteltyyn, sillä sotatoimet Viipuria vastaan olivat silloin siinä pisteessä, että jokaisen asekuntoisen punaisen oli otettava niihin osaa.

Huhtikuun 24 p:nä noin kello 1 (13) aikaan kuulimme vankilaamme kadulta kovaa kiväärin pauketta. Pelästyimme kovin, sillä luulimme punasotilaiden tulevan meitä ampumaan, mutta ne olivatkin Viipurin suojeluskuntalaisia ja tulossa meitä vapauttamaan. Suuri oli ilomme, kun sisälle tuli kaksi miestä huutaen: — Olemme valkoisia! Pukeutukaa kiireesti ja lähtekää mukaan meitä auttamaan! —

Samalla lyötiin kadunpuoleinen ikkuna rikki ja komennettiin: — Heti ulos! Emme viivyttelleet silmänräpäystäkään, vaan heti hyppäsimme akkunasta kadulle suojeluskuntalaisten joukkoon, jotka antoivat meille

aseet käsiin ja kehoittivat seuraamaan heitä Patterinmäelle. Joukolla mentiin autotalliin, jossa meihin liittyi suuri joukko suojeluskuntalaisia ja niin lähdettiin vahvasti aseistettuna marssimaan Kolikkoinmäelle.

Patterinmäki vallattiin ja vankeja otettiin 220, eli noin kaksinkertainen määrä oman joukkomme vahvuuteen nähden. Saatuamme tykit paikoilleen ammuimme muutaman laukauksen vanhaa linnaa kohden, josta saimme vastaamme kiivaan konekiväärin tulen. Noin 10 tunnin taistelun jälkeen oli meidän antauduttava ylivoimaiselle viholliselle. Nostettuamme valkoisen lipun, laskettiin linnasta Subonen niminen punapäällikkö ja meidän päällikkömme Turunen ryhtyi neuvotteluihin hänen kanssaan. Antautumisehdoissa sovittiin, että meitä kohdellaan samoin, kuin kansainväliset säännökset sotavangeista määräävät. Paikalle tullut punainen konekivääriosasto vaati oikeutta ampua meidät heti, mutta neuvottelupäällikkö ei siihen suostunut. Viipurin linnassa meidät sitten sijoitettiin kahteen pimeään kellariin kohtaloamme odottamaan. Puolen yön aikaan avautui kellarin rautaovi ja 10 miestä käskettiin tulla ulos. Silloin jokainen säpsähti, luulleen viimeisen hetkensä tulleen, mutta meidät siirrettiin kymmenmiehissä osastoissa kaikki yhteen huoneeseen, asevaraston yläpuolella olevaan. Ruokaa pyydettyämme tuotiin saavillinen kauraryynivelliä, mutta ei mitään ruokailuvälineitä. Saavin reunasta vuoronperään ryystettyämme, saatiin astia tyhjäksi. Kivilatilla nukuimme.

Järjestyimme keskenämme ruokakuntiin ja valitsimme itsellemme esikunnankin, joka sai valtuuden tarpeentullen komentaa joukkoamme. Ylipäälliköksi valittiin majuri M. Turunen. Lääkäri kävi jokainen päivä hoitamassa haavoittuneitamme ja toi 28. 4. sellaisen tiedon että 27. 4. oli lääninvankilassa murhattu meikäläisiä 27 miestä. Se oli meille kova uutinen ja pani meidät miettimään

keinoja, millä murhamiesten mahdolliset aiheet meidän kohdallamme saataisiin estetyksi.

Tykkien jyske kiihtyi päivä-päivällä ja eräänä päivänä juuri, kun joukkoomme kuulunut pappi piti hartausilaisuutta meille, pulosi katosta sprapnelli ja kohta toinen. Yksi miehistämme haavoittui tästä. Sitten meidät siirrettiin linnan asuinrakennuksen toisen ja kolmannen kerrokseen, joista linnan varusväki oli poistunut. Huoneistosta löysimme 15 kivääriä ja parisataa patruunaa, sinne oli myöskin jäänyt esikunnan puhelin käyttökuntoisena. Päätimme illan tultua vallata linnan, estääksemme murharyhmää sinne pääsemästä. Hämärän tultua riisuimme linnanvahdit aseista ja suljimme heidät vankihuoneeseen. Linnan portit suljettiin ja omat vahdit asetettiin porteille. Samalla vangittiin linnan päällikkö, joka mukisematta riisui aseensa, ja pyysi, ettei hänelle tehtäisi väkivaltaa. Se luvattiinkin. Emme tienneet, kuinka lähellä pelastajamme ovat, siksi laskettiin ruokavarat ja havaittiin niitä riittävän linnassa nyt oleville kahdeksi viikoksi. Varastosta noudettiin säkillinen korppuja, puoli tynnyriä siiliä ja kymmenisen kiloa makkaraa. Sitten alkoi juhlapäivällinen, mikä maistui. Syödessämme soi puhelin, johon päällikkömme Turunen meni vastaamaan. Hänen kysymyksensä: — Mistä puhutaan? vastattiin: — Keskuskasarmilla puhutaan —, sanottiin. — Pyydetään kiireellistä apua, sillä lahtarit aikovat ensi yönä hyökätä kaupunkiin. — Turunen kysyi: — Onko tilanne todella niin hullusti, että ette mitenkään siellä pysty pitämään puolianne? — Hyökkääviä lahtareita on niin paljon, ettei niitä vastaan jaksa tapella pirukaan —, ilmoitettiin kasarmilla jälleen. — Turunen sanoi: — Täältä ei sinne jouda miehiä, kun meillä on kyllin työtä linnan puolustuksessa. — Mitä hittoa meidän on sitten tehtävä? — tiedusteli puhuja Turunen: — Ellette voi pi-

tää puolianne, niin peräytykää sieltä heti ja niin hiljaa, ettei lahtarit saa siitä vihiä. —

Syönnin jälkeen päällikkömme avasi asevarastojen ovet ja miehistö aseistautui kiireestä kantapäähän ja vahva vartioketju asetettiin linnan ympäri. Hetken kuluttua alkoi linnansillan yli kulkea punaisia joukkoja ja niillä oli niin kiire Neitsytien tielle ja kaupungista ulos, ettei yksikään mies yrittänyt linnan portista sisään pyrkiä. Meiltä pääsi helpotuksen huokaus tämän punaisten paon johdosta.

Valkoisten tykistö patterit alkoivat pommittaa linnaa, että siellä kaikki paikat tärisivät, sillä eiväthän he tienneet, että linna oli jo vallattu. Linnassa olijoille tuli kiire. Valkoisesta pöytälinasta ja keisarillisen salin sinisestä pöytäsametista saatiin äkkiä Suomen lippu. Kolme miestä nousi linnan torniin laskemaan punaisen lipun alas ja nostivat Suomen lipun sen tilalle. Ampuminen lakkasi heti. Ensimmäistä kertaa Venäjän vallan jälkeen liehui Suomen lippu Viipurin linnassa. Tämä tapahtui huhtikuun 29 p:nä 1918. Kaupunkilaisetkin buomasivat kohta lipun vaihdoksen ja heiluttivat neuläinojaan sekä hurrasivat.

Neitsytien puolelta vielä punaiset yrittivät ampua konekiväärin tulella linnaa, mutta linnasta suunnattu kiväärin tulipakotti heidät pakenemaan jättäen jälkeensä 2 kaatunutta, joitain haavoittuneita ja 2 autoa.

Kohta saapui ratsain linnaan kaksi valkoista upseeria, joille päällikkömme luovutti linnan. He ilmoittivat, että koko kaupunki on vallattu ja vihollinen pakenee Haminan tietä. Marssimme suljetuissa riveissä linnasta kaupunkiin, jossa yleisö otti hurraahuudoin meidät vastaan.

Minunkin 3 kuukautinen seikkailurikas kierrokseni oli päätepisteessä ja toukokuun 3 päivänä, syntymäpäivänäni, saavuin kotiin omaisteni luo.

KOKOUKSIA

Suvanto-Säätiön

vuosikokouksen Tampereella avasi valtuuskunnan puheenj. Matti Niippa, joka avauspuheessaan totesi säätiön toiminnan jatkuneen entiseen virkeään tapaan. Valtuuskunta oli täysilukuisena koolla. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Matti Niippa, varapuheenjohtajaksi Väinö Viskari ja pöytäkirjuriksi Santeri Ollikainen.

Muut valtuuskunnan jäsenet ovat: Lääninrovasti Joonas Laurila, Alajärveltä, mv. Uuno Pulakka Ruovedeltä, valistusohj. Helmi Uosukainen Nokialta, mv. Aleks Ukonen Punkalaitumelta, herastuomari Juho Kekki, johtaja Aleks Kallonen, mv. Aimo Kuisma ja liikem. Matti Naskali Lempäälästä sekä teknikko Yrjö Raaska Vesilahdelta.

Hallituksen puheenjohtajana toimii Y. Raaska Vesilahdelta, varapuhj. Santeri Ollikainen, Lempäälästä ja muina jäseninä: J. Laurila, H. Uosukainen ja J. Naskali, sekä varajäseninä: M. Niippa, J. Kekki ja Aleks Kallonen. Rahastonhoitajana toimii Lempäälän-Seudun-Osuuskassa. Edellisena vuonna oli jaettu avustuksia 51 opiskelijalle yht. 554.000:— markkaa ja lisäksi avustettu erinäisiä järjestöjä.

Viipurilaisen osakunnan 1960 suorittamaa kotiseututyötä on avustettu. Säätiön edustaja on ollut Karjalan Liiton vuosikokouksessa, Kuntasäätiöiden edustajiston kokouksessa, sekä Karjalaisen suurjuhlassa. Vuoden kuluessa sai säätiö pääoman lisäystä yli 800.000 markkaa, Sakkolan Valo O.Y:n luovuttaessa jäännösvaransa säätiölle.

Tilit hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin. Nyt jaettavasta 605 tuhannen markan summasta pääsi osalliseksi 51 opiskelijaa.

Kiviniemen Nuorisoseura juhli 60 vuotista taivaltaan

Juhla vietettiin Viialassa 9. 4. Juhlivan seuran puolesta laskettiin seppeleet sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden vainajain muistomerkillä. Edellisen sepeleen laskevat kauppias Helvi Räikkönen

Vuodelle 1961 tehty talousarvio, mikä päättyi summaan 1.090.000:—, hyväksyttiin. Tilintarkastajiksi valittiin: Nikolai Suikkanen ja Tauno Kinnunen Lempäälästä ja Mee-ri Männikkö Viialasta ja varalle: Toivo Männikkö ja Viktor Ryyppö.

Vielä esitettiin Suvanto-Seutulehden toiminta- ja tilikertomukset, mitkä hyväksyttiin. Säätiön edustajaksi Karjalan-Liiton kokouksiin valittiin Y. Raaska. Vuoden 1962 Sakkola-juhla päätettiin tarjota Punkalaitumen Karjalaseuran järjestettäväksi. Kirjailija Aavan muistomerkkin paikasta keskusteltiin vilkkaasti ja tulokset tuli, että muistomerkki sijoitetaan Lempäälän keskukseen. Aavan tilapäiskirjoitusten painoasuun saattamista pidetään edelleen vireillä. Sakkolalaisen perinteen tehostamista suunniteltiin.

ja mv. Toivo Männikkö, sekä jälkimmäsen liikkeenharjoittaja Viljo Heino ja neiti Seija Männikkö. (Tästä viimeisestä on kuva tämän kirjoituksen yllä.) Juhlakokous Viialan yhteiskoululla alkoi seuran esimiehen kirjailija Iivari Karpanmäen tervehdyspuheella. Puhuja selosti niitä tekijöitä, mitkä 60 vuotta sitten vaikuttivat kansallisen hengen nousuun ja tämänkin nuorisoseuran syntyyn.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Toivo Männikkö ja sihteeriksi rouva Asta Valkonen. Vetoomuksen seuran nykyisille jäsenille, jatkaa seuran toimintaa vanhojen perinteiden velvoittamina, esitti puheenj. omana puheenvuoronaan kokouksen alussa.

Kirjailija A. Aavan Lempäälään pystytettävää muistomerkkiä varten päätti seura lahjoittaa mk 20.000:—. Patsastoinikunnan puolesta otti lahjoituksen vastaan teknikko Yrjö Raaska, sekä toi seuralle Suvanto-säätiön onnitte-
lut. Laulettiin yhteisesti »Kotiseutu kullan kallis», minkä jälkeen Ester Pitkänen lausui Aavan ru-

non »Kosken laulu». Toiminnanjohtaja Paavo Montonen toi Etelä-Karjalan Nuorisoseurojen Liiton onnitte-
lut ja mv. T. Viskari onnitte-
li Vuoksen—Muolaan nuorisoseurapiirin puolesta. Kun kapellimestari Olavi Arrankoski oli esittänyt pianomusiikkia ja laulettu jälleen yhteislauluna »Laulu Vuokselle», selosti valistusohjaaja Helmi Uosukainen juhli-
van seuran ent. kotikylän vaiheita talotalolta. Marjatta Kajasto esitti laulua Arrankosken säestämänä ja Ester Pitkänen lausui vielä Karpanmäen runon »Vanha koti».

Vapaan sanan aikana käyttivät puheenvuoroja rouva Hilja Kotti, pankinjohtaja Arvi Meurman, johtajat Arvo Hyrkäs ja Aleks Kallonen. Viimeksimainittu toi samalla Lapinlahden nuorisoseuran ja Lempäälän karjalaisten onnitte-
lut. Tilaisuus päättyi »Nuorisoseuralaisten marssin» laululla.

Vesilahden Karjalaisen vuosikokous

pidettiin Arvi Kurikan talossa. Karjalaisten laulun jälkeen toivotti seuran puheenj. Y. Raaska tuvantäyteen kokousväen tervetulleeksi. Puheenjohtajaksi valittiin Heikki Hatakka ja sihteerinä toimi Anselm Laitinen. Vuosikertomus hyväksyttiin. Siitä ilmeni mm. että näkyvinä toimintana oli oman lipun hankkiminen, mikä lippu sitten Karjalaisen suurjuhlassa vihittiin. Tilipuo-
li osoitti hivenen tappiota, mutta kun todettiin rahat käytetyn oikein ja tappioon vaikutti vain tulojen vähyys, niin tili- ja vastuuvapaus myönnettiin. Tilintarkastajiksi valittiin Anselm Laitinen ja Viljo Purontaa, sekä varalle Viljam Kallonen ja Mikael Hyytiäinen. Erovuoroisten tilalle johtokuntaan valittiin: Hilja Ryyppö, Tauno Kiiski, Jaakko Valkonen, sekä varalle Soini Kurikka ja Väinö Virolainen. Karjalan Liiton kokoukseen valittiin ed. Viljo

Anomus

Luoja
Sinä käskit ja tulin —,
käymään tien
Sinun käskysi
ja ymmärrykseni mukaan.

Sanoit:
On vain yksi tie
ja elämän pituinen hetki.

Tie on
Ja vaeltaja on.
Tuntemattomasta tullut
ja sinne menevä.

Mene!
Luoja —,
Olen tullut sitä tietä tänne
saakka.
Nyt seison tien reunassa,
hattu kädessä ja pää kumarassa.
Odotan yötä, että näkisin
hiillostasi
hehkun —,
saisin lämmitellä ja kertoa:
Yön mittaisen tarinan.
Aamulla lähtisin — tai jäisin.
Käskysi mukaan.

Topi Aava.

Rajapyykkejä

80 v. täytti Antti Ryyppö, Iitissä jo 10. 12. 1960. Hän oli aikoinaan Sakkolan Osuuskaupan uskollinen ajomies.

80 v. täytti 10. 4. 1961 maanvilj. Adam Vuotilainen, Lempäälän Sääksjärvellä. Kotoisin Sakkolan Luperasta. On vielä pirteä vanhus.

80 v. täytti 1. 5. 1961 Vesilahden Mantereessa maanv. Edvard Raaska. Ent. kotipitäjässään Sakkolassa oli hän kunnallisissa ja muissa luottamustehtävissä paljon käytetty henkilö. Pitkän päivätyön hän teki mm. kunnanvaltuuston jäsenenä.

80 v. on täyttänyt Hilja Emilia Jyräs, os. Helander, Vesilahden Palhossa. Kotoisin hän on Sakkolan Petäjärveltä N:o 1. (Päivä puuttuu)

70 v. täytti 8. 3. 1961 Lempäälän Hauralassa Ville Kekki, kotoisin Sakkolan Arkuntanhuasta. Pirteänä hän liikkuu vielä tiluspalstallaan.

70 v. täytti 6. 4. 1961 Messukylän Ruskossa emäntä Maria Karonen, os. Ukkonen. Marttatyö on häntä aina innoittanut. Nytkin vielä kuuluu Ruskon Marttayhdistyksen johtokuntaan. Sai syntymäpäivänään vastaanottaa Marttaliiton kunniakirjan pitkäaikaisen harrastuksen tunnustukseksi.

70 v. täytti 8. 4. 1961 emäntä Kaisa Viskari, os. Jortikka Oriveden Hirsilässä. Hän on Simo Viskarin leski, kotoisin Sakkolan Vilakkalasta.

70 v. täyttää 30. 6. 1961 rouva Toini Valkonen, Vesilahden Kaakilassa. Opiskeli nuoruudessaan ja mentyään naimisiin opettaja Matti Valkosen kanssa joutui hän kotiasikareiden ohella suurehkon maatilan emännyydestä huolehtimaan. Sen lisäksi häneltä riitti aikaa monenlaisten naisyhdistysten harrastuk-

KUOLLEITA

6. 4. 1961 kuoli Lempäälässä maanv. Matti Suokas 76 vuoden ikäisenä. Hän oli kotoisin Sakkolan Kiviniemestä. Oli kotikunnassaan mm kunnan valtuustossa, ainakin yhden vaalikauden.

Maria Virkki, os. Räättäri, kuoli 68 vuoden ikäisenä Vesilahdella. Kotoisin hän oli Sakkolan Petäjärveltä.

Iida Repo, os. Kerminen, synt. Sakkolassa, kuoli Tyrväässä 3. 4. 1961. 65 v.

siin aivan niiden johtavilla paikoilla.

60 v. täytti 23. 12. 1960 August Söder Lempäälän Kuljussa. Sakkolassa hän asui Karholassa, sekä Petäjärvellä. Toiminut kirvesmiehenä ja jonkin aikaa Suvanto-järvellä liikennöivän laivan kapteenina.

60 v. täytti 1. 4. maanv. Toimi Repo Kolhossa. Kotoisin Sakkolan Kaarnajoelta.

50 v. täytti 29. 3. 1961 Elsa Lamppu, os. Vulli, Turussa. Kotoisin Sakkolan Röykkylästä.

50 v. täytti emäntä Helmi Kurikka, os. Virolainen, Tottijärvellä. Kotoisin Sakkolan Luprikkalasta (Kk).

50 v. täytti Eino Kurikka, Ruotissa (päivä puuttuu). Kotoisin Sakkolan Kirkonkylästä.

50 v. ovat lisäksi täyttäneet seuraavat henkilöt, joiden 50 vuotispäivä on lähettäjältä jäänyt ilmoittamatta: Työnj. Eino Lopenen, Pirkkalassa, kotoisin Sakkolan Kk:sta, Aili Makkonen, os. Lopenen, Joensuussa, kotoisin hänkin Sakkolan Kk:sta ja Tauno Tenkanen Huittisten Huhtamossa, kotoisin Sakkolan Karholasta.

50 v. on täyttänyt Helli Rytty, os. Naskali, Vesilahdella. Kotoisin hän on Sakkolan Petäjärveltä.

50 v. täytti 17. 2. 1961 Kalervo Viskari Orivedellä. Toimii mm. kunnanvaltuuston jäsenenä. Ent. kotipaikka Sakkolan Vilakkala.

Talousopettaja Helena Sipiläinen, synt. Sakkolan Viiksanlahdessa, kuoli Pirkkalassa 21. 3. 1961 74 vuoden ikäisenä.

Varpu Ukkonen, os. Pitkänen, synt. Sakkolassa, kuoli Valkeakosken sairaalassa 1. 4. 1961, 65 vuoden ikäisenä.

Helmikuun 18 p:nä saatettiin haudanlepoon Tyrvällä maanvilj. Manu Viskarin vaimo Selma, os. Memeskanen. Ent. kotipaikka Sakkola, Viljakkalan kylä.

Kihlautuneita

Soini Suutari, Lempäälä, ent. kotipaikka Sakkola, Lupa ja Helvi, Kopsa, Vesilahti, ent. kotipaikka Kirvu.

Toimituksen sana

Toimitus kiittää kaikkia avustajiaan hyvästä asian harrastuksesta. Nytkin jäi melkoisesti ylijäämää, mitkä käytetään mahdollisuuden mukaan. Kaikkia lähetyksiä ei aina voida lainkaan käyttää, varsinkin, jos samasta aiheesta on jo ennen ollut kirjoitus lehdessämme. Myöskin eräänlaista tärkeysjärjestyksestä on yritetty noudattaa. Runoja pyrkii tulemaan liian paljon, mikä kyllä osoittaa Kalevaisen heimomme laulusuonet ehtymättömiksi. Viimevuoden joulunumeroon olivat kirjapainossa omin päin laittaneet täytettä viimeiselle sivulle ja se sai monen lukijamme ihmettelemään, miksi toimitus on lähtenyt vieraille laduille? Toimituksen syytä tässä oli vain se, että teksti oli loppunut kesken.

Ennen aikaan oli tapana tuoda taloista joskus opettajalle "tuliaisia". Pikku-Kalle ojensi eräänä aamuna opettajattarelle kilon voita.

— Kiitoksia — mutta tähän on nyt aivan liikaa!

— Sitä isäkin sanoi, mutta äiti sanoi, ettei vähempää kehtaa lähettää.

Muistelmia valtuuston alkuajalta Sakkolassa

On merkillistä tämä ihmiselämä. Mitä vanhemmaksi tulet sitä kirkkaammin muistuvat mieleen vuosikymmeniä sitten tapahtuneet asiat, vaikka nykyisistä asioista ei juuri muista mitä eilen tapahtui... Jos esimerkiksi lähdet kauppaan ja naiset sanovat lähtiessä mitä sieltä on tuotava, niin jos et paperille muistiin pane, voit kolmesta tavarasta ehkä yhden muistaa, mutta muut jäävät muistamatta. Tätä samaa olen kuullut sanovan muidenkin vanhusten. Se voi johtua siitäkin, ettei vanhana ole mitään tulevaisuuden suunnitelmia tahi siitä, että nyorena oli niin kiire, ettei joutanut menneitä muistelemaan. Mutta sitten, kun kiireet loppuvat ja pääsee "oloneuvokseksi", jää aikaa entisen muistelemiseen.

Muistuu tässä mieleen erityisesti ne ajat, kun jouduin Sakkolan kunnan johtoon vuoden 1919 alussa. Niistä on osaksi kerrottu Sakkolan historiassa ja vanhempi väki voi muistaa ne muutenkin. Mutta nuoremalle polvelle tulokoon tässä Suvannon Seudussa kerrotuksi historian jatkoksi silloisista oloista. Kun Sakkolan kunnan valtuusto aloitti toimintansa mainittuna vuonna, oli kunta edellisten vuosien koettelemusten aikana niin köyhtynyt, että velkaa oli n. puoli miljoonaa eikä varoja juuri ollenkaan. Kunnan veroäyri oli pakko pitää korkeana. Verotulojen lisäksi oli mietittävä muita keinoja varojen kartuttamiseksi. Tällöin ruvettiin suunnittelemaan markkinoiden pitoa. Kiviniemen kylä, joka oli itäisen kannaksen keskipiste niin maanteiden kuin vesistöjenkin puolesta, katsottiin sopivaksi markkinapaikaksi. Asia panttiin vireille v. 1919, jolloin valtuusto anoi Viipurin läänin Lääninhallitukselta markkinoidenpitölupaa. Mutta asia ei mennyt niin yksinkertaisesti läpi, sillä anomuksesta puut-

tuivat ohjesäännöt. Lisäselvitykseksi esitimme, että meillä on sopivaksi markkinapaikaksi saatu Hevoshoito-yhdistyksen aidattu ravirata, jonne pääsemiseksi kannettaisiin markkinayleisöltä sisäänpääsymaksu, kauppiailta "laani-" eli pöytämaksu sekä sirkuksenpitäjiltä ja "helpoheikeiltä" lupamaksut. Jälleen tulivat paperit takaisin Lääninhallituksesta anomus hylättiin, koska ikivanhoissa laeissa jo sanottiin, että markkinollepääsy ja siellä kotitavaroiden myynti pitää olla vapaa. Asiaa ei jätetty siihen, vaan Valtuusto lähetti allekirjoittaneen neuvottelemaan Lääninhallituksen viranomaisten kanssa. Täytyihän meidän saada lupa, koska muuallakin markkinoita pidettiin. Nyt annettiin Lääninhallituksesta sellaisia vihjeitä, että markkinayleisön on päästävä vapaasti, mutta — te voitte eristää jonkun alueen, johon maksulliset kauppiaat, karhunnäyttäjät, ym ovat velvolliset esiintymisestään maksamaan. Nyt tehtiin kolmas anomus näillä perusteilla ja lupa saatiin. Maaherran päätös tuli niin ajoissa, että kevytmarkkinat voitiin pitää Kiviniemes-

Metsälampeni

Sun luokses, lampi pienoinen
mä aina kaipaen niin.
Saan siellä rauhan mielehen
ja tyyntä tunteisiin.

Ei sinne yllä melu maan
vain lintuin laulu soi.
Siel' metsä tuoksuu tuoreena
ja kuuset huminoi.

Niin tyyntä on ja hiljaisaa
mun metsälammellain.
Mä sinne kaipaen, siellä on
myös rauha rinnallain.

Anna Kuparinen.

s, v. 1920. Ehtona oli se, että kunnan on poliisivoimien avulla pidettävä huoli järjestyksestä.

Järjestyksenpito ei silloisen kielto-lain aikana ollutkaan mikään helppo asia. Tähän järjestyksen valvontaan kunnanvaltuusto määräsi raittiuslautakunnan. Kyllä siinä raittiuslautakunnan jäsenet saivatkin tehdä eritavalla työtä trokarien syytteeseen saamiseksi ja juopuneiden viemisessä Koppasen kellariin ja Varpaan riiheen. Tarmokkaimpia raittiuslautakunnan miehistä olivat Matti Ahonen, p.j., Edvart Raaska, Aleks Pp Kallonen, Aleks Naskali, Juho Meskanen, Adam Vuotilainen ja Juho Nuora. Myös allekirjoittanut joutui tähän kiusalliseen hommaan. Eräillä markkinoilla huomasin kahden miehen ryypiskelevän pullosta raviradan viereisessä metsikössä. Kun kaiverukset olivat ottaneet muutaman tuikun, pani pullon omistaja korkin kiinni ja kätki "aarteensa" risujen ja karpeiden alle männyn juurelle. Sen jälkeen kumppanukset lähtivät kävelemään muina miehinä Röykkylään päin. Kun he olivat menneet pois näköpiiristä, sattui poliisi Junttila tulemaan luokseni. Sanoin hänelle, että mennäänpä tuonne metsänlaitaan, niin löydetään mehiläisen pesä. Hän suostuikin lähtemään kanssani ja sieltähän se pesä löytyi. Junttila kysyi minulta, tunsinko miehet, joille pullo kuului, mutta enhän minä heitä tuntenut. Hän avasi korkin, haisteli sisällystä ja sanoi: — Ihan virolaista itseään. Sitten hän kaatoi pullon tyhjäksi ja laski onaa vettänsä tilalle sen verran kuin virolaista oli ollut. Kun pullo oli tummaa lasia, ei päältäpäin voinut erottaa mitään muutosta sisällyksessä. Hän peitteli kätkön aivan samoin kuin pullon omistajakin oli ehtinyt. Tuumimme siinä, että kai ne kohta tulevat sitä pulloa etsimään ja menimme raviradan pa-

viljongin yläkertaan, minkä ikkunasta voi salavihkaa seurata, kuka pulloa tulee tavoittamaan. Noin puolen tunnin kuluttua tuleekin pullon omistaja erään toisen miehen kanssa ja kaivettuaan kätöksä esille tarjoaa siitä toverilleen. Mies ottaa ryypyn ja vääristää suulaan kuten väkeviä nauttiva ainakin, mutta ei virka mitään. — No, ota vielä toinenkin kulaus, sanoo tarjoaja, mutta kaveri torjuu ja kehottaa toista: — Ota sinä itsekini! Sitten pullon isäntä kulauttaa itse ... — Voi p.....e, kuka s.....a täällä on käynyt pahojaan tekemässä, kuuluu kohta perään. Me nauroimme aika tavalla. Sanoin Junttilalle, että kyllä sinä poliisimieheksi olet aika narri, johon hän vastasi: — Minkä näille muunkaan mahtaa...

Markkinoita pidettiin vuoden 1920 jälkeen oikein almanakan mukaan keväällä ja syksyllä joka vuosi. Paikkana oli useimmiten Kiviniemen eteläpuolella oleva ravirata, mutta koska sinne oli vaikea saada tarpeeksi vettä, niin muutaman kerran oli markkinapaikkana kosken pohjoispuoli. Järjestettiinpä markkinat kerran Haidermaassakin Antti Nasalin pellolla. Eiväthän tämänlaatuiset väen kokoontumiset tietysti olleet mitään siveellisesti kohottavia tilaisuuksia, mutta kunnalle niistä oli huomattavan suuret tulot. Noin 40—60.000 markkaa sai kunta markkinoista kerrallaan eli yli 100.000 markkaa vuodessa puhdasta tuloa. Se merkitsi silloin noin yhden markan huojuennusta kunnanveron joka äyriille.

Toinen tuntuva rahantulolähde saatiin Sakkolan kunnalle, kun Viiksanlahden kylän maille perustettiin "Kiviniemen kasarmit". Asukkaiksi tähän uuteen laitokseen tuli hyvin palkattua kantahenkilökuntaa ja kasarmialueen äärelle syntyi itsestään liikekeskus. Kasarmit tietysti tulivat puolustuslaitoksen määräyksestä, mutta ei siinä kunnan puolestakaan aivan toimetonta oltu. Tästä keskuk-

sesta saadut tulot halvensivat ainakin markan veroäyriä.

Kun rahaa oli siihen aikaan muutenkin viljalti liikkeellä ja veroista saatiin joka vuosi yli talousarvion, kunnan käyttöpääoma lisääntyi kovasti. Kunta osti tällöin metsiä ja maatiloja. 1920-luvulla teetettiin Hovinkylän ja Haidermaan kansakoulut ja maksettiin kaikki kunnan entiset lyhytaikaiset velat. Äyrin hinnan oltua v. 1920 17 markkaa se aleni muutamassa vuodessa aina 6 markkaan jopa yhtenä vuonna 5 markkaan äyri. Myöhemminkään äyrin hinta ei noussut 8 markkaa korkeammaksi. Lisäksi kunnan rabastont pääomat kasvoivat niin, että ne lähentelivät v. 1930 jo miljoonaa. Myöhempien aikojen hyvää rahatilannetta osoittaa se, että vaikka kunta lakkautettiin vasta v. 1949, jäi varoja vielä yli puoli miljoonaa luovutettavaksi perustetulle Suvanto-Säätiölle.

En ole kertonut tätä suinkaan siinä mielessä, että olisin sen yksin aikaan saanut. Kaikki kunnia senaikaan kunnanvaltuustolle ja kunnallislautakunnalle, jotka niin yksimielisesti olivat kunnan edun ja säästämisen kannalla. Alussa jo mainitsin, että vanhat muistot ovat mielessä. Ei vain hyvät vaan myös huonot. Paljon tuli tehtyä sellaista, mitä ei olisi pitänyt tehdä. Varsinkin omakohtaisesti ajatellen voin yhtyä runoilijan sanoihin: — Kun matkani muistoja mietiskelen, niin murhe mun mieleni täyttää, et harva on työni sellainen, jota tohtosin Herralle näyttää. Ja ehkäpä silmissä Vanhurskaan on pahaa, jota oikeeksi luulin ja ehkäpä siitäkin tuomion saan, mitä toisten kiittävän kuulen.

Ja vaikka tunnollani ei olekaan sellaista, josta toinen runoilija sanoo: — Ja päivät sekä pitkät yöt, sen entisen pahuuden työt hänt' aina ahdistavat — niin on sittenkin tapauksia, joita on syytä mitä nöyrimmin anteeksi pyytää. Suurin osa

Kannaksen opiskelijoita Helsingin nuorisoseurassa

Kirj. Toini Valkonen

Joku aika takaperin oli nuorisoseuraviikolla suuressa päivälehdessä kirjoitus Helsingin n.s.:sta 40 vuotta sitten. Samassa julkaisussa oli kuva silloisista jäsenistä hiihtoretkellä. Kuva oli tuttu ja sai ajatukset siirtymään n.s.-työhön Helsingissä aikaan ennen vapausotaa ja sen aikuiseen. Nykyään on pääkaupungissa useitakin n.seuroja, johtuen sodanjälkeisestä siirtolaisuudesta. Silloin oli vain yksi ja sen toiminta oli erittäin vilkasta. Kokoukset pidettiin useimmin Päivölän suuressa salissa Kasarmin kadulla. Paitsi virallisia asioita oli kokouksissa aina ohjelmaa, jonka apuna oli laulukuoro. Tunnettuja taiteilijoitakin saatiin ohjelmansuoritukseen. Kovasti pudisti päättään taiteilija Ernst Linko, kun otti ensimmäiset akordit salin kuluneesta pianosta, mutta nautittava esitys siitä tuli kuuntelijalle.

Retkeily oli erittäin suosittu, eikä silloin ajettu vaunuilla tai pyörillä vaan käveltiin syksyisin ja keväisin. Talvella oli suurimmalla osalla sukset mukana ja hiihrettiin lumisessa maastossa Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Seuraasaarella y.m.lla. Jäsenten keskeisiin kokouksiin ja eri tilaisuuksiin oli osanotto erittäin runsas.

Jäseniä seuraan kuului paitsi vakinaisia helsinkiläisiä, opiskelijoita

entisistä työtovereistani on jo siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Niille, jotka vielä elossa ovat, tahtoisin sanoa: anteeksi antakaa ja kiitos, että olette niin paljon minua kärsineet! Yleensä ottaen markkinaelämää tämä minunkin elämäni on ollut, Jumalan tietää, kuinka kauan.

JUHO KOIRANEN

Kasku kiertää. Tositapaus 20-luvulta

Kekkilän kartanon isäntä maisteri Jortikka ja Tahvo Peltonen Metsäpirtistä kulkivat usein yksissä liikematoilla. Maist. Jortikka oli tunnetusti sanavalmis mies, joka koetteli aina tilaisuuden tullen kanssaihmiesten huumorintajua. Jortikka ja Peltonen olivat taas kerran lähdössä Viipuriin. Alkumatka Kekkilästä Kiviniemeen piti suorittaa moottoriveneellä. Kun näytti siltä, että he saattaisivat hiukan myöhästyä junasta, Jortikka soitti Kiviniemen asemapäällikölle, ettei tämä lähettäisi junaa ennenkuin hän ehtisi matkakumppaninsa kanssa mukaan. Venematka sujui alussa hyvin, mutta lähellä Kiviniemen rantaa moottori teki lakon, eikä matkamiesten auttanut muu kuin meloa loppumatka airoilla. Juna seisoi asemalla, josta näki hyvin matkamiesten saapumisen. Kun miehet vihdoin tavoittivat junan, tuhahti odottamiseen kyllästynyt konduktööri: — Minkäslaisia herroja ne ovat, joita junan täytyy puoli päivää odotella. — On niitä meitä viisaampi, jos on hölmömpiä, vastasi Jortikka. Tulijoita vähän kismitti työkeä vastaanotto ja he päättivät tilaisuuden tullen nolata konduktöörin.

Kun juna saapui Pyhäjärven asemalle, jossa oli tavallisesti melko pitkä pysähdysaika, oli Jortikalla jo juoni valmiina. Hän käveli veturinkuljettajan luo ja sanoi: — Konduktöör tuol sano, jotta juna seisoo täs vähä yli tunnin. Oottaks työ uintimiehiä, jos mäntäs tuoho järvie, ko on näi hikine ilma. Kuljettaja ei osannut epäillä herrasmiehen puhetta ja suostui oitis ehdotukseen. Hän tuntui olevan erinomainen uimari, joka tuota pikaa polski kaukana järven selällä. Jortikka piti varansa, että ehti pukeutua ennen veturinkuljettajan takaisintuloa ja

meni muina miehinä junaan. Konduktööri ei tiennyt juonesta mitään ja ihmetteli kuljettajan häviämistä. Lopulta päästiin jatkamaan matkaa pahasti myöhässä. Konduktööri epäili, että Jortikka oli tämänkin myöhästymisen aiheuttanut ja päätti maksaa kalat kaloilla. Kun päästiin Käkisalmeen hän meni Jortikan luo ja sanoi: — Tässä on nyt niin pitkä pysähtyminen, että ehti hyvin vaikka uimaan, kun on näin kuuma päivä. Minulla on tuolla rannassa oma uimakoppi, jossa voitte riisuutua. Jortikka arvasi juonen ja torjui kohteliaasti ehdotuksen sanoen: — Hyvä ajatus, mut myö keritii veturinkuljettaja kans just Pyhäjärves uija.

Vesi oli pehmyt

Vuoksella olivat jo pitemmän aikaa liikennöineet Viipurin Höyryvene O.Y:n laivat, kun sakkolalaisten anomuksesta sitten yhtiö toi Suvantojärvelle pienen Sähkönimisen, avolaitaisen laivan. Yhtiö vaati, että kylä, jotka halusivat, että laiva poikkeaisi rantaan heidän kohdallaan oli tehtävä sitä varten laitur.

Hiekkarannan ja Lampunniemen (Virkinniemi) kohdalla oli kirkkoväylä, josta suuren Petäjäjärven kylän ja Arkuntanhuan kirkkokansa ylitti Suvantojärven ennen laivakulkua ja näihin rantoihin oli myöskin rakennettu laiturit, rykit, kuten silloin sanottiin.

Eräs vanha mies oli ensikertaa laivakyydissä tehnyt kirkkomatkan. Takasin tultua oli Hiekkarannan lahdessa, laivan poistuesaan tehtävä melkein täyskäännös. Laivan potkuri pani veden kohiseemaan ja ryöpyämään käännöksen aikana yhdessä kohdin, kun perä oli siinä melkein paikallaan. Ukko katseli ihmeissään tätä ja kun laiva sitten lähti menemään puhkesi sanoihin: »As pertsakka! Kyl olj vesj pehmyt.»

Sananparsia

Kaikil on kallaa ja leipää, mut ei uo hyvää hevosta.

— — —

Kaurakiissel ei vie ko pellon väräjäl ast.

— — —

Katkes karitsanauha, pääs laiska jauhamast.

— — —

Hyvähä toisen housuil on tullie istuu.

— — —

Appuu on ahonki kynty ja makkuu on mahonki maito.

Suvannon-Seutu

ilmestyy v. 1960 6 kertaa vuodessa ja maksaa 250 mk vuosikerta. Ilmoitusmaksu halpa ja suuremmista ilmoituksista alennus.

Toimituksen osoite:

Kulju 16.
Palomäki

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Ollikainen. Toimitussihteeri Eero Nas-kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raaska, Ester Pitkänen, Viktor Ryyppö ja Helmi Uosukainen.

Kukkuos kevätäkönen

Alma K:nen

Kukkuos kevätäkönen
uutta uskoa minulle,
kaiutellos kaunihihi
uutta toivoa, todella,
uusi riemu rintahani.

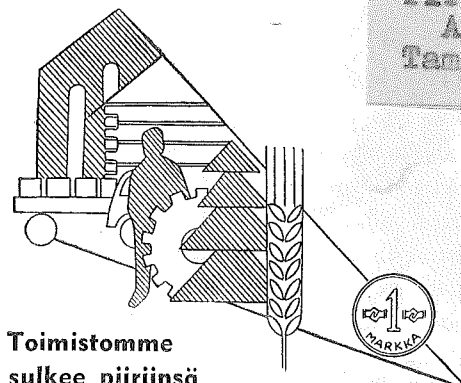
Mitäpä minä surisin,
murheitani muisteleisin,
kun et käki, kultarinta,
muista murhepäiviäsi,
etkä vaivojas valita,
vaikka vaaroissa vaellat.
Muilla mailla matkaleet,
ilman turvaa ja tukea.

Kumminkin sinä, käkeni,
joka-vuosi vuorollasi
kerkiät kesäksi meille,
kukkimahaan kultiasi,
monen ihmisen iloksi.
Ilmoille lasket ilosi,

kukkimahan kultiasi,
Ei ole laulusi lavea,
eikä soitto suurenmoinen.
Onpa se iloa ylintä,
rajatonta riemuasi,
kunniaksi suuren Luojan,
Ylimäiselle ylistys.

Kuku siis kevätäkönen
uutta uskoa minulle.
Kaiutellos kaunihihi
uutta toivoa todella,
uusi riemu rintahani.

Suokas Selma
Pirkanntu 18
A.14.
Tampere.

Toimistomme
sulkee piiriinsä
kaikki elämäalat.

Tampereen Seudun Osuuskassa

MAASEUTUVÄKI.

Viisi palvelusvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvitessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Television näkyvyys on jo hyvä

suurella osalla sakkolalaisten asuma-aluetta. Tiedustelkaapa TV:n hankinnassa ehtojamme. Toimitamme, kuljetuksista laskutamatta, pitempienkin matkojen päähän.

Omaamme Sähkötarkastuslaitoksen myöntämät antenniurakoitsijaoikeudet koko maassa.

Myöskin silloin, kun tarvitsette pesukoneen tai muun sähkötalouskojeen, kannattaa kysyä meiltäkin.

RAASKAN SÄHKÖLIKE

VALKEAKOSKI
Sääksmäentie 17
Puh. 810

VESILAHTI
Po. Lempäälä Mantere
Puh. Koski 41